

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP. — UDVARHELYVÁRMEGYE, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMÉGYEI ÁLTALÁNOS TANTÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 8 kr. Papoknak és tanítóknak egész évre 3 frt — Hirdetések és előfizetési díjak a kiadóhivatalhoz (Betege Pál könyvnyomdája) intézendők.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolvasó szerkesztő:
Dr Vajda Emil.
Solymossi Endre.
Kiadó- és laptulajdonos: Betege Pál.

Főmunkatárs:
Pogány Kornél.
Embery Árpád.

A lap szellemi részét illető közlemények a főszerkesztőhöz intézendők. Kéziratok nem adhatók vissza. — Hirdetmények a helyi újsághoz szerinti számítattak.
Nyitvatartás: péntek 15 kr. — Bélyeg-díj külön 30 kr

Egészségügyi szorgos teendők.

Szakemberek által általánosan elfogadott nézet az, hogy az emberi és állati ragályos betegségeket a levegőben uszó, apró állatkák okozzák, melyeket szabad szemmel nem lehet látni s melyek csak apró pontoknak látszanak egy annyira nagyító üveg alatt is, mely a patkány-turást a Zernyest feletti Királykő havas nagyságának mutatná. Ezeket általában bacillusoknak nevezik s megszámlálhatatlan rajokká szaporodnak mindenütt, a hol növényi és állati anyagok nagyobb rothadása foly.*)

Tudva van ugyanis, hogy az istállók falukon és városokon nincsenek kellő tisztán tartva, hogy az istállók hidlása a lakóházak alá kerüljön, vagy soha sem takarítják ki, s így még akkor is roppant fészke van falukon és városokon a bacillus rajoknak, ha a trágyát és más hulladékot mindennap kitarítják is.

Erre eddig nem terjedett ki a megyei, városi és központi hivatalos szakférfiak figyelme az eddigi intézkedésekből láthatólag, pedig a szem előtt való rondaság eltakarítása nem sokat érhet, ha az elrejtett évről-évre ott marad állatok és emberek közvetlen közelében. Az ivóvíz rosszaságának is oka egyrészt ebben rejlik.

Nem lenne tehát szükségtelen az istállói hidlások aljának évenként leghalább kétszeri kitarítását is elrendelni s ezt szigorú és felsőbb ellenőrzés mellett végre is hajtatni.

Ezen kívül szintén a rejtett rothadó anyagok közé tartozik a juh és kecske-pajtákban sokszor évről-évre egy öl fokosságra is felhalmozódó juh trágya, hasonlóan a sertésórákban és alatt is.

*) Lásd egyebek között Derzi Józsefnek általunk is ismertett „Élet könyve”-t illető lapjait. Szerk.

Ezek elhanyagolásával pedig keveset érhetnek az utca és sáncztakarítások.

Gazdáink főleg télen végezhetnék ezeket a szántókra és kaszálókra takarítását hétről-hétre, mikor sürgős mezemunka nem akadályozza; de úgy látszik, hogy évenként kétszer is megújuló parancs és vizsgálat nélkül nem teszik, pedig így a trágyalé sem menne kárba az udvaron.

Ugy látszik, hogy nálunk a híres Pettenhofer tanár szakszerű vizsgálódásainak eredménye az egyetemek tantermeiben marad, az egészségügynek hivatalos szakközvegyei sem alkalmazták teljesen, csak félbe-másba.

Az ilyen anyagoknak mesterséges drága szerekkel való fertőtlenítése milliókba kerülne. Jobb volna a trágyát a faluktól távol a mezőkön rothasztani s alkalomadtán azonnal alászántani. Kaszálókban a csapós tavaszi esők amugy sem engednek háborítlan szaporodást a bacillusoknak.

Udvarok és kisebb gazdák csűrös kertjeiben több helyt éveken át hever és rothad sok polyva, törek és szalma-roncsalék láthatatlanul.

Az is figyelembe veendő, hogy a gazdák eléggé el nem ítélhető gondatlanságból a tél 5—6 hónap alatt a bűdös és sötét istállóból soha ki nem bocsátják főleg lógó szarvasmarhákat jó levegőt is színi és magukat jól kitánczolni a világosságon. Száraz, áztatatlan és felaprítatlan takarmányt, törökbuza kórót, buza- és zabszalmát etetnek velök kevés széna mellett Eszökebe sem jut, vagy ha jut is, de unják kaszával a szalmát, sarlóval a kórót megaprózni, ha már nincs szecska-vágóra módjuk, s még inkább unják az aprózott kádakba csekély fáradsággal bepáczolva, rágást és emésztést megkönnyíteni s a takarmány táptértékét ez által is nagyban emelni.

A legelőre menéskor az ilyen táplálkozásnak, istállóban állásnak és gyász vége szakad. Az állást folytonos jövés-menés, a csupa szárazvaló táplálkozást a gyenge és édes fű, a meleg és száraz istállót hideg esők, a melegben heverést és szunnyadást, hideg és nedves földön való heverés, didergés, fázás és álmatlanság váltja fel e gyász vége. Nemsokára csaknem a fél csordát meglepi lábfájás, szájfájás, vérvizelés, gyomorsikulás, lépfene. Kezdődik a hatósági lótas-futás az állatorvosok által, napdíjak özöne, zavarodás falukon a gazdaságban, a piacokon stb.

Könnyű kitalálni, hogy itt is mi a nagy bajok fő oka. Nem egyéb, mint a minden átmenet nélküli hirtelen változás táplálkozásban és állapotban.

Meg lehet és meg kell előzni.

Reméljük, hogy hatóságaink fenn és alatt megtalálják a gyors intézkedés módjait e fontos kérdésekre nézve is s meg fogják nekünk bocsátani a gazdák és hatóságok, ha eme körülményeket közfigyelembe ajánljuk különösen most, mikor nagy ünnepre készülünk.

Egy gazda.

Székelykereszturi IV. tenyészbika kiállítás.

A udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület által rendezett s f. évi február 29-én megtartott tenyészbika-kiállítás fényesen bizonyította be az »Erdélyi Magyar« szarvasmarha fajtenyésztésnek eredményét, tenyésztőink közül olyanok emelkednek ki, kik már évtizedek óta törekednek az erdélyi magyar szarvasmarha faj emelésére s már oly magas fokot értek el e faj tenyésztésével, hogy nemcsak versenyeznek a nyugati szarvasmarhával, hanem azokat úgy tejlő, hizékonyabbá, erővalamint ellenálló képességöknél fogva jóval fölműlják.

Az idő zordsága daczára, nagy érdeklődés között folyt le a kiállítás.

állók, örök, mind mély álomba merülve, különféle helyzetekben Vadrózsa hercegnő (Varró Mariska) körül, ki orsóval kezében, rokkája mellett egy kezevetre hanyatlott s úgy pihen. A kar a zümmögő dalt énekl. Künn a csalóány (Lestyán Juczi) csattogja édes-bus danáját, majd a bagoly (Técsi Mariska) kísérteties huhogása veri fel a néma csendet. Majd föllépnek a boszorkányok (I. és 2-ik boszorkány br. Pongrácz Clemi és Lőriuczi Etel, dala, kar) s elmouduják Vadrózsa történetét, majd a 13-ik (Félegyházi Mariska) azt énekl, hogyan átkozta meg a király-leányt. A tündérvjáték legszébb zeneszáma az ide beszótt s majd szólóban, majd karban énekelt keringő, melynek elhangozta után fellép a herceg (Kiss Róza) és vadászkisérrete. (Hahó, csak előre. Vadászdal. Soló és vadászok kara). A herceg megpillantja Vadrózsat, énekl azt az édes melódiát, mely így kezdődik: »Ez a hősziű szép álmodó leány...« s megcsokolja az alvó királykisasszonyt. Vadrózsa felébred énekel (Duetino). Az udvari népség is felébred; a kar énekl a keringőt: »A százados varázsnak vége... A tündérvjáték utolsó énekszám a lendületes, eleven tempójú induló, melyet elébb a herceg s a királyleány, utóbb az udvar népe karban énekel: »Föl hát, dalra, vig öröme, tánczra, Vadrózsa násza vig legyen — Dáridó völgyön! hegyen!«

TÁRCSA.

A vadrózsa.

Enekes tündérvjáték egy szakaszban.

Szövegét írta: Váradi Antal. Zenéjét szerző: Poldini Ede. Előadásra kerül a felső leányiskola növendékei által 1896. március 14-én.

A tündérvjáték meséje: Hol volt, hol nem volt, élt egyszer hajdanában egy király és egy királynő. Gyönyörűsége szép leánygyermeküket Vadrózsának hitták. Annak az öröme, hogy kis leányuk született, hetedhét országra szóló ünnepet rendeztek, melyre a rokonságon s az ország nagy urain s előkelő hölgyein kívül 12 javasasszonyt is meghívtak. Ezek valamennyien megajándékozták Vadrózsát egy egy drága, kincset érő ajándékkal: szépséggel, szívósággal, a legnemesebb erényekkel, mindavval, a mi csak szép, jó s kívánatos ezen a világon. De a tizenharmadik javasasszonyt elfeledték meghívni az ünnepélyre s ez a feletti bosszújában megátkozta a királyleányt mondván: »Majd ha tizenöt éves lesz, szurja meg kezét egy rokkán s merüljön 100 évig tartó álomba.«

A király kiadta a parancsot, hogy minden rokkát, a mi csak országában létezik, izzé porrá kell zuzni. Ez meg is történt, csak egyetlen rokká

maradt véletlenül egy öreg asszonynál, a kinek egyszer Vadrózsa alamizsnát vitt s a kinek meglátván a rokkát, kíváncsian hozzányúlt, megszurta az ujját s száz éves álomba merült. A király kastélya körül tövises esipkerőzsa bokrok nőttek s ezek évtizedek alatt oly magasra emelkedtek, hogy senki sem volt képes rajtuk áthatolni. A javas asszonyok azt jövendölték, hogy a ki a sűrű bokrokon áthatol s a királyleányt megcsokolja, az fölébreszti őt álmaiból. A király oda is igért leánya kezét annak, ki őt az átok és az álom alól felszabadítja. Számos szép, előkelő, daliás ifjú próbálta meg Vadrózsa megszabadítását, de valamennyien fennakadtak a tuskés bokrok közt s gyászos halállal multak ki.

Eltelt a száz esztendő s éppen a 100-ik év utolsó napján jött egy gyönyörű fiatal herceg, hogy a királyleányt hosszú álomból életre varázsolja. S íme, a tövisbokrok önkényt megnyiták előtte, behatolt a király parkjába s megtalálva Vadrózsát, oszokot lehelt homlokára. A tündérszép királyleány felébredt s megmentőjének karjaiba borulva, szíve és keze drága ajándékával boldogította őt.

Ezt a bájos kis népmesét dolgozta föl Váradi Antal tündérvjátékká s Poldini Ede irt hozzá végteleu behelgő, dallamos, kiemelkedő, hatásos énekszámokban gazdag partitúrácskát. Szín. Az elbűvölt kastély a renetegben. Az udvar népe, apródok, udvarhölgyek, lovagok, katonák, ajtón

A megyei utadó befizetési könyvecskék nyomtatás alatt vannak s már a jövő héten kaphatók lesznek 100 drbonként 1 frt 50 krért BETEGH PÁL könyvnyomdája-, papir-, írószer- és zeneművek nagyraktárában Székely-Udvarhelyen.

A tenyésztő közönség kitüntetését látta ama tényben, hogy a magas kormány, a földművelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága személyesen képviseltette magát, Vörös Sándor miniszteri biztos, a kolozsmonostori gazdasági tanintézet igazgatójával. Erdélyrészi vármegyék küldöttein kívül, a notabilis szakértő közönség között báró Jósika Samu, az erdélyi gazdasági egyesület alelnökét, gróf Haller Jánost, báró Bánffy Kázmért, dr. Török Albertet, Ugron János alispánt, dr. Szentkirályi Ákos, a k. monostori gazd. tanintézet tanárát, Tulogdi Sámuel a tordai bikatelep igazgatóját, ifj. Lészai Ferenczet, Somogyi Albertet, Sperker Ferencz, dr. Gyarmathy Dezsőt, Szabó Istvánt, Ugron Gáspárt, Szentkirályi Árpádot, Jakab L. Kolozsvár város állatorvosát, Ugron Zoltánt az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület tisztikarát, stb. stb. láttuk megjelenni.

A tenyésztők között kimagaslik a már régóta feltűnt Sperker tenyészete, e tenyészet produktói, mely a tenyésztő 19-évi munkájának sikeres eredménye, megelégedő, a kíváncsi szem nem képes eléggé kiaknázni a tenyészet egyedeinek fejlődését; méltán megilleti e tenyésztőt nemcsak a szorgalom és kitartásért, de az áldozatért is, mit az erdélyi magyar szarvasmarha faj cultiválásán tett az első hely, s gazdáinknak köszönete, hogy ily páratlan tenyészanyagot szolgáltat s ezáltal nemcsak saját tenyészését törekszik emelni, hanem úgy a kisebb, mint nagyobb tenyésztőknek kitűnő anyag szolgáltatván tenyésztők előmenetelében segítkezik s ez által az anyai oldalról megtamadott erdélyi magyar szarvasmarha állományunk erősödik.

E kiállításon Sperker 8 drb bikáját mutatta be, eltekintve e tenyészettől; mely már régebb megszerezte magának a babért, igen sok tenyészállat vont a magára a figyelmet, mintegy bebizonyítva azt, hogy ha az erdélyi magyar szarvasmarha a kellő takarmányozás és kellő gondozásban részesül, bármily haszonzéltára, versenyképes. A dr. Gyarmathy Dezső, szentpáli birtokos, 2 éves 7 hónapos 3 drb bikái, habár látszik, hogy a tenyésztés kezdetleges s még nem öltött tenyész-irány jellegét, kitűnően megálltak a magok helyén.

Sok volna a sok tenyészítő tenyészteséről külön-külön írni, de irhatom, s talán ellenmondást nem fogok kapni azoktól, kik e kiállításon részt vettek, ha azt írom, hogy az erdélyi magyar szarvasmarha faj-tenyészete udvarhelyvármegyében áll a legmagasabb fokon Erdélyben, mit a kiállítás productumai is fényesen bizonyítanak be.

Nem szölok többet, nem akarom az egyes tenyésztők tenyész-irányát bírálgatni, azt hivatottabb toltira bízom, még csak a kiállítás és a vásár eredményét említem meg.

A tenyészbika-kiállításra, február 29-én, felhajtott 13 nagy- 58 kistenyészítő, összesen 71 tenyészítő által 122 drb bika 1-6 évesig.

Dijazva lettek a tenyésztők által kiállított bikák közül:

I. díjjal (200 korona): Sperker Ferencz, »Z s o b r i c 2 éves bikája.

II. díjjal (150 korona): Dr Gyarmathy Dezső »J ó k e d v ü 2 éves 7 hónapos bikája.

III. díjjal (100 korona): Nyikuláj László »B o d o r c 2 éves bikája.

IV. díjjal (50 korona): Bokor János »F i c z k ó 2 éves bikája.

A községi bikák közül:

I. díjjal (50 korona): Székely-Keresztur községi bika.

II. díjjal (30 korona): Bözöd községi bika.

III. díjjal (20 korona): Betfalva községi bika.

Továbbá arany oklevéllet lettek kitüntetve a magasabb tenyésztesért: Sperker Ferencz, br Kemény Béla és dr Gyarmathy Dezső.

Ezüst oklevéllet tüntettek ki a tenyésztes terén tanúsított szorgalomért: Péter Áron, Toásó Gergely, Ugron Zoltán, Nyikuláj László, Pálhegyi Sándor, Fazakas Ferencz, Buzogány János, Morcze Mihály, Fekete János, Szentkirályi Árpád és báró Gamerra Oszkár tenyésztők.

A márczius 1-én megtartott tenyészbika vásár alkalmán felhajtott 88 tenyészítő által 144 drb bika, a kedvezőtlen időjárás akadályozta ugyan a vásár kedvező eredményét, mert nagyon sokan elhalasztották ugy magánosok, mint községek a tenyész állatok beszerzését, mégsem mondható kedvezőtlennek. Eladatott 40 drb tenyészbika, 1137 frt értékben, ebből az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület megvett 12 drbot 2890 frt értékben.

Ezekből a számokból látszik legjobban a kiállítás sikere, az erdélyi magyar szarvasmarha faj emelkedése, a tenyésztők törekvése és szorgalma, melyből nem kevés osztályrészt jut az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesületnek is.

y. f. ö.

Kilátás városunk emelkedésére.

Minden haladni akaró városnak érdekében fekszik, hogy lakóinak számát növelje, mert ha több lakója, nagyobb a fogyasztás és akkor az ipar és kereskedelem fölvirágzik.

Ezekre most városunknak kilátása van, mit az alábbiak alapján könnyen megérthet az olvasó:

M. kir. helügyminiszter. 112157. — III — 1895. Udvarhelyvármegye közönségének Sz.-Udvarhely. Szombatfalva községének Sz.-Udvarhely várossal való egyesítése tárgyában m. évi december hó 19-ről 22140. sz. a. kelt alispáni jelentéssel felterjesztett tárgyalási iratokból, különösen pedig Székely-Udvarhely város képviselőtestületének m. évi május hó 6-án 58. sz. a. kelt határozatából az tűnik ki, hogy a nevezett város ezen reá nézve nagyobb jelentőségű és fejtős ügyet alapos, beható tárgyalás alá nem vette, hanem egy beadott indítvány alapján egyszerűen a napirendről levétetni határozta.

Mint hogy pedig a kérdéses egyesítés mellett általános közigazgatási tekintetből, de különösen a város fejlődési, közrendészeti, közbiztonsági és közegészségi, nemkülönben a kereskedelmi és iparfejlesztési szempontokból oly nyomós indokok forognak fenn, hogy azok alapján Székely-Udvarhely város nemcsak Szombatfalva községnek, hanem a vele hasonló viszonyban álló Bethlenfalva és Kadicsfalva községnek is egyesítése komoly megfontolást igényel.

Ennélfogva a felterjesztett iratokat oly felhívással küldöm vissza a vármegye közönségének, hogy Székely-Udvarhely város közönségét utasítsa, miszerint a nevezett községeknek a városhoz való csatolását e fennforgó és a város jövő fejlődésére nagy horderejű indokok és szempontok alapos és beható megfontolása és tannmányozása mellett újból tárgyalja és annak alapján részletesen megokolt határozatot hozzon.

A nevezett város által hozandó újabb határozatot aztán a vármegye közönsége az 1886. XXII. t. cz. 162. §. alapján tárgyalván, az összes iratok felterjesztése mellett hozzáam az egyesítés és a községi pótdadó viselésében való részesülés feltételeinek megállapítása iránt is részletesen indokolt javaslatot tegyen. Budapest, 1896. febr. hó 11-én. Dr Fascho Moys Sándor, s. k., m. tan.

A fentiek alapján az alispán a következő átiratot küldötte:

Székely-Udvarhely város r. t. város tekintetes képviselőtestületének helyben.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnak Sz.-Udvarhely r. t. városnak, Szombatfalva, Bethlenfalva és Kadicsfalva kis községekkel való egyesítése tárgyában f. évi február hó 11-én 112157 — 1896. sz. a. kelt magas rendeletét hiteles másolatban ide mellékelve közlöm.

A belügyminiszter ur ő nagyméltósága fölismerte a város helyzetét, s reá mutat azon utra, a melyen a város hatalmas fellendülésnek és fejlődésének az alapját meglehet vetni.

Szombatfalva, Bethlenfalva és Kadicsfalva községek becsatolása által künnebb tolv a város határait és nagy területeket hódítva meg, a melyeken tér adatnék a város minden irányu fejlődésére s 2500 lelket nyerve még, hogy jövőre ezek is, mint a város hű polgárai mindnyájan a város boldogulásáért munkáljanak és fáradozzanak, a város nagygyűlése fejlődésének, jövő boldogságának, felvirágzásának, gazdagságának vessék meg alapját, miként a hős hadvezér, ki hazája területét új országok meghódítása által nagyobbitja.

Ugyanezért a legmelegebben ajánlom a város képviselőtestületének a belügyminiszter ur magas rendeletében fölhozottak komoly, higgadt megfontolását s ismervén a tisztelt képviselőtestület tagjainak felvilágosult és hazafias szellemét, s önzetlen buzgalmat szeretett széke'y anyavárosunk ügyei körül, nem kétlem, hogy a képviselőtestület ezen ügyben hozott határozatával hű maradt önmagához, hű azon felvilágosult magas szellemhez, mely eddig is vezette, s határozatával dicsőséget hoz a városra, s boldogabb jövőt terem fiai és unokái számára.

Sz.-Udvarhely, 1896. február 24.

Ugron, alispán.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tekintettel a Budváron felállítandó millenáris emlékoszlop érdekében megindult mozgalomra, lapunk állandó rovatot nyit s a befolyt adományokat hétről-hétre nyugtazza.

Ujabb adakoztak: Jakab Elek orsz. levéltárnok ur s tudomány-akadémiai tag 69 frtnyi szép gyűjtéséről már egyszer beszámoltunk, azonban a gyűjtő kívánságára való tekintettel itt adjuk az adakozók díszes névsorát: Jakab Elek 5 frt, Hegedüs Sándor 5 frt, dr Székely Ferencz 3 frt, Szilágyi Sándor 2 frt, Máté Sándor 1 frt, Hegedüs István 1 frt, Sándor János 1 frt, Székely Elek 1 frt, Karlovszky Endre 1 frt, dr

Csánky Dezső 1 frt, Gidófalvy István 1 frt, Bedő Albert 2 frt, Nagy Gábor 1 frt, Ráth György 1 frt, Horváth Sándor 1 frt, Turóczy Adolf 2 frt, dr Csulak Lajos 1 frt, Vajda Ottó 2 frt, Böles Gyula 1 frt, Kereszti Sándor 1 frt, Kövecsi György 1 frt, Györffy Gyula 2 frt, Kiss Aron 1 frt, Borszékly Károly 1 frt, Borszékly Soma 2 frt, Szily Kálmán 1 frt, Rucsinszky Lajos 1 frt, Bartalus István 1 frt, dr Baló József 1 frt, dr Borovszky Samu 1 frt, N. N. 1 frt, Gyertyánffy István 3 frt, Hermann Antal 1 frt, Király Pál 1 frt, Nagy Gyula 1 frt, Pettkó Pála 1 frt, Illésy János 1 frt, György Aladár 1 frt, Pauler Gyula 2 frt, Pázsint Mihály 1 frt, özv. Laifatos Jánosné (Pintye Lina) 5 frt, Gyulai Pál 1 frt, Derzi Károly 1 frt, Kozma Gyula 1 frt, Huszár Adolf 1 frt, N. N. 1 frt. — Ujabb adakoztak: Fülel Szántó Samu osztálytanácsos Budapest 3 frt, Oláh Antal plebános 57. számn ivén Keresztur: Oláh Antal 2 frt, Lengyel Márton 1 frt, Ajvász Kristóf (2-od ízben) 50 kr, Szenkovits Márton 30 kr, Kazatsay Miklós 50 kr, N. N. 20 kr, Borbát Dániel 50 kr, dr Jankovits Pálné 50 kr összesen 5 frt 50 kr, Bonyhay Károly táv. és postafőnök 200. ivén Kismartonos 6 frt 20 kr, P. Sántha Ang. István 365. ivén Vajda-Hunyad 22 frt 10 kr. Fogadják a gyűjtők és a nemeslelkű adakozók a mill. bizottság leghálásabb köszönetét. Főösszeg: 3243 frt 34 kr.

— Meghívó. A millenniumi bizottság elnöksége tisztelettel kéri a választmány tagjait, valamint azon polgárokat, kik az oszlop tőkéjéhez bármily csekély összeggel járultak és járúni fognak, hogy a folyó hó 12-én délután 4 órakor a városház termében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjék. Tárty: 1. Titkári jelentés. 2. Oszlopterv bemutatása. 3. Az oszlopbelyezés végleges elhatározása. 4. A leleplezés napjának kitűzése. 5. Az ünnepi program megbeszélése. 6. Indítványok.

— Örömmel jelezük, hogy Kassay F. Ignác polgármesterünk súlyosabb betegségéből fölyógyult s nemsokára ismét átveszi városunk ügyeinek vezetését.

— Fényes estély. Minden tekintetben fényes sikerű estélyt adott dr Solymossy Lajos, a főrealisk. igazgatója, az intézetben levő vendégszerető lakásán. Ez az első nagy estély, melyet a szives házigazda rendezett, mióta a ház új urnót nyert, ki nagy előzékenységgel fogadta vendégeit s mindent elkötetett, hogy jól s otthonosan érezzék magokat. A megjelentek díszes névsora a következők: Dr Voithné, dr Bogdáné, Dózsáné, Török Bódogné, Hlatkyné, Fankovichné, Pálffyné, Dorosné, Csehényné, dr Demeter Károlyné, Györfi Erzs, Doros Ilona, Hochschild G. Neszvadba K. Hann Pepi. Oroszfai Mikó Árpád főispán, Jung Cseke Lajos, Györfi Titusz, Diemár Károly, dr Bogdán Andor, Sebesi Ákos, Török Bódog, Jakab Gyula, Pálffy Ferencz, dr Voith Gerő, Ugron István, Sándor Mózes, dr Ráczkövy Sámuel, Bedő Ferencz, Demény Ferencz, Tompa Árpád, dr Vajda Emil, dr Rózsa Géza, Pogány Kornél, Hann Károly, Hlatky Miklós, Pálffy Károly, dr Demeter Károly, Stratzinger Emil, Doros György, Sóó Gáspár, dr Valentsik Ferencz, Barabás Jenő, Csehély Adolf, Dózsá Jakab, Mikó Pál. Az izletes menu alatt elkezdődött a pohárköszöntők árja s füzereztek a kedélyes estét s hangulatosá tették a mulatságot. A tósztok sorából fölemlítjük a következőket: A házigazda (a vendégekre), Mikó Árpád (a házigazdára) Jung Cseke Lajos (Mikóra), dr Vajda (a nőkre), Bedő Ferencz (a háziasszonyra), dr Vajda (Jung Cs. Lajosra), Pálffy K. (Sebesi Ákosra), Sebesi Ákos (a főrealisk. tanáira), Hlatky (Sándor Mózesre), Pálffy F. (Stratzingerre), Hann Károly (Diemárra), Csehély (a bírakra), Sebesi Ákos (Sóó Gáspárra), Hlatky (Jakab Gyulára), Sebesi Ákos (a sajtóra s annak főszerkesztőjére), dr Vajda (Ugronra és Diemárra), Sebesi (Dorosra), Györfy (dr Ráczkövyre), Pálffy K. (Török B. és dr Bogdánra), Hann (Bedőre). Felköszöntötték Pálffy Károlyné üsgát (Török Bódog), dr Valentsik Ferenczet és jegyesét (Hann Károly) stb. A kedélyes vacsora után egy kis rögtönzött házi hangverseny következett, a melyben dr Solymossy, dr Bogdáné, Neszvadba Katicza, dr Vajda Emil, dr Bogdán Andor és dr Rózsa Géza szerepeltek. A vendégek csak az éjféli órák után oszlottak haza.

— Márczius 15. A nagy napok 48 ik évfordulóját, a daleylet, mint a márczius 15-iki ünnepély rendező állandó bizottság dr Vajda Emil elnöklete mellett, az idén is méltó kegyeletes ünneppel üli meg. Az érdekes ünnepélyt, mely d. u. 3 órakor lesz az iparos önképző nagytermében a következő műsor mellett tartják meg; 1. Hunyadi induló. Előadja az első zenekar 2. Hymusz. Kovács Mihálytól. Előadja a daleylet. 3. Alkalmi beszéd. Tartja Embery Árpád tanár. 4. Szózat. Egressitől. Előadja a daleylet. 5. Alkalmi szavalt Zengliczky Károly, egyl. m. tag által. 6. Honfidal. Vocelkától. Előadja a daleylet. 7. Győzelmi dal. Huber Károlytól. Előadja a daleylet. 8. Rá-

kóczy let a hivni szerin jelzi. lyeke

kir. á Nyitá sítél.

Tartja VIII.

ifj. ve Szava Huba

»Szab felolv 15. <

VIII. k. ra. róm. duló.

gyar! zeti z

Alkal elnök meste

sirja. o. t.

»Bezá zökör az ifj. kalmi dal. <

t. 3. < dalkók

Irtá I VIII.

7. M Sebes Huber

Gidófa gató-t

zeneké

leányis kezdő a veleg. iskola tinka Szemé a. Ka Minna komor

»Nagy hazai korcsn dalmü k. a., v Varró tündér szerzet

Marisk Juczi. báró P. Marisk Ferenc

Lófi M Erzi, s Florián Janka, Marisk dalmü

A dala Géza t. Az él Józsa Teresi. Pongr Florián

kaszin évi kö tel ezu

este sz követk

15-iké ünnepe díszes meg.

dr. Sol gató u gatóihé intézet s fölhi

désra j javasla lena tö gácsolj particu

kóczy induló. Az első zenekar által. — A daley-let a város polgárságát falragaszokon fogja föl-hívni a tömeges részvételre. Bemeneti díj tetszés szerinti. Az ünnepély kezdetét 3 mozsár-ágyu lövés jelzi. A daleylet 10 év óta rendezi ez ünnepé-lyeket évről-évre.

— **Márczius 15-iki ünnepélyek.** A helybeli m. kir. áll. főreáliskola önképzőkörének műsora: 1. Nyitány. Előadja az ifj. zenekar. 2. Szózat. Egresztől. Énekl az ifj. vez. yeskar. 3. Alkalmi beszéd. Tartja az ifj. önképzőkör elnöke Gombérth Arpad VIII. t. 4. Rákóczi induló. Szt. Gábitól. Énekl az ifj. vegyes kara. 4. Talpra magyar Petőfitől. Szavalja Florián János VI. o. t. 6. Talpra magyar. Hubay Jenőtől. Énekl az ifj. vegyes kara. 7. Szabadságharcunk 48. évfordulóján. Irta és felolvassa Stepper Károly VIII. o. t. 8. Márczius 15. Irta Zalai Soma. Szavalja Fodor Boldizsár VIII. o. t. 9. Hunyadi induló. Előadja az ifj. zenekar. Az ünnepély kezdete d. e. 11 órakor. — **A róm. kath. főgymn. önképzőköre:** 1. Rákóczi-in-duló. Előadja a főgymn. zenekara. 2. Talpra ma-gyar! Szavalja Solymos Antal VII. o. t. 3. Nem-zeti zászló. Előadja a főgymn. ifj. énekkara. 4. Alkalmi beszéd. Tartja Diemár Emil önképzőköri elnök. 5. Népdal-egyveleg Összeírta Kozák kar-mester, előadja a főgymn. zenekara. 6. Petőfi sírja. Irta Bartók L. Szavalja Jánosy Dezső VII. o. t. 7. Szózat. Előadja az ifjúság énekkara. 8. Bezáró beszéd. Tartja Kovács Janos, az önkép-zőkör vezető tanára. 9. Toborzó-induló. Előadja az ifj. zenekara. — **Az ev. ref. kollegiumé:** 1. Al-kalmi induló. Előadja az ifj. zenekar. 2. Nemzeti dal. Petőfi S. tól. Szavalja Teleki Endre VIII. o. t. 3. Szabadság dal. Huber K. tól. Énekl az ifj. dalkör. 4. Márczius 15. (Pályanyertes óda.) Irta Inoze Zoltán VIII. o. t., előadja Szász József VIII. o. t. 6. Riadó. Énekl az ifjúsági Dalkör. 7. Millenniumi óda. Irta Szabó Jenő, szavalja Sebestyén Arthur VIII. o. t. 8. Rákóczi-induló. Huber K. tól, énekl az ifj. dalkör. 9. Zárszó s a Gidófalvi-öszöntő díj kiosztása Gönczi Lajos igaz-gató-tanár által. 10. Induló. Előadja az ifjúsági zenekar.

— **Énekes színi előadás.** Az állami felső leányiskola f. hó 14-én tartandó előadása a követ-kező érdekes műsor mellett foly le: 1. Népdaley-veleg. Szentirmay Elemértől. Előadja a felső leány-iskola teljes énekkara, zongorakísérettel. 2. Ka-tinka eszménye. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Özv. Szőke Istvánné Hann Hermin k. a. Katica, leánya Szabó Ilonka k. a. Erdőssy Minna, színésznő Steinburg Viktoria k. a. Böske, komornája Pálffy Nelli k. a. Korcsmárosné, a Nagy kupához Tittel Emilia k. a. Történi egy hazai fürdő közelében, a Nagy kupához címzett korcsmáros. 3. Ábránd. Flotow Mártha című dalművéből, hegedün előadja báró Pongrácz Cle-mi k. a., violán kíséri dr. Vajda Emil; a zongorarészt Varró Bertha k. a. játssa. 4. Vadrózsa. Énekes tündérvígjáték. Szövegét írta Várad Antal, zenéjét szerzette Poldini Ede. Személyek: Vadrózsa Varró Mariska, Herczeg, Kiss Róza. C-alogány, Lestyán Juci. Bagoly, Técsi Mariska. Boszorkányok: báró Pongrácz Clemi, Lörcinczi Erzs, Félegyházy Mariska. Udvarhölgyek: Bankó Anna, Dobay Erzs, Ferecny Iona, Láng Etelka, Ernreich Sarolta, Lófi Margit, Márton Erzs, Técsi Mariska, Daróczy Erzs, Maksay Róza. A herceg kísérete: Vadászok Florián Erzs, Lestyán Juci, Szabó Margit, Schmidt Janka, Tompa Etelka, Gergely Iona, Kandó Mariska, Lakatos Vilma, Zagoni Gizella. Az egész dalmű zongorakíséretét játssa Varró Berta k. a. A dalműnek nyitányában közreműködik dr. Rózsa Géza tanár. Végül nagy élőkép: 5. A csipkerózsa. Az élőképben részt vesznek: Hann Pepi k. a., Józsa Gyula és Török Milály urak; Stratzinger Terezi, Madarász Beatrice, Doros Ilonka, báró Pongrácz Clemi, Mezey Ibolyka, Vajda Irma, Florián Erzs, Varró Mariska, Kiss Róza k. a.

— **E. K. E. közgyűlése** Ma d. u. 3 órakor, a kaszinó helyiségében, az E. K. E. helybeli osztálya évi közgyűlését tartja, melyre a tagokat tisztelet-tel ezúton is meghívja az elnökség.

— **Főreális hangversenyéről,** mely a tegnap este szépen sikerült, lapunk lezárása miatt csak a következő számunkban számolunk be.

— **Lapunk legközelebbi száma** éppen márczius 15-ikén jelenik meg. Tekintve a szent és magasztos ünnepet, mely e napot oly fontossá teszi, lapunk díszes alakban, nemzeti színi keretben jelenik meg.

— **A millennium ünnepélyére** vonatkozólag dr. Solymosy Lajos m. kir. áll. főreáliskolai igaz-gató ur egy átiratot intézett a társintézetek igaz-gatóihoz, melyben az ezredéves ünnepnek a három intézet ifjúságával való megtartását indítványozza s föl hívja, hogy e tekintetben közös megállapo-dásra jussanak. A többek között ezzel indokolja javaslatát: Nézetem szerint nálunk is arra kel-lene törekedni, hogy az erő egyesítség, ne for-gácsoljuk szét az imponasá tehető apró particu-láris ünnepekkel, hanem egyesüljünk mind

s alkossunk valami megragadót. Vegyünk részt ez egységes ünnepélyen mind, a kik a tanfolyagot szolgáljuk, a legelső elemi iskolától a legfelső-bekig. Teljes mértékben egyetértünk e tekintet-ben is s hisszük, hogy az életre való terv itt sem fog nehézségekbe ütközni. A tanári karok küldöt-tei megállapodhatnak a terv kivitelezés részletes módozataira nézve. Célszerű volna az ünnepélyt a szabad ég alatt tartani, pl. a felső piac tőrl al-kalmas volna erre.

— **A nőegyletnek** f. hó 4-én tartott fillé-estélye, melyet Jakab E. és Hann P. k. a. ren-deztek igen szépen sikerült. Általános tetszés-ben részesült br. Pongrácz Károly szép hegedű-játéka s egy élőkép, melyet Seheffler Nándor rendezett igen ügyesen.

— **Fővilágosításul.** Többek kérdésére kije-lentjük, hogy a millennium emlékoszlop javára a vidékről befolyó gyűjtést főösszegében közöljük, azaz azt az összeget, melyet a gyűjtő ivén kimutat. Kívánatra azonban részletezhetjük is. Így történt ez nagybecsült történet tudósunk, Jakab Elek gyűjtésével is. Lapunk mult számában kö-zöltük a gyűjtést, jelen számunkban részletezzük.

— **A Székely-Keresztúron** f. évi február hó 29-én tartott gazda értekezleten határo-zatba ment, hogy a millenniumi állatkiállítás-on a vármegye tiszta erdélyi magyar fajú szarvasmarha tenyésztését bemutassuk. Fel-kérem tehát mindazokat, a kiknek kiállításra érdemes tiszta erdélyi magyar fajú tenyész-állataik (bika, tehén, üsző) vannak, szives-kedjenek azt hozzám f. hó 14-éig bejelen-teni. — A szállítási és térdíjak fedezéséről gondoskodva lesz. Székely-Udvarhely, 1896. márczius 7. U g r o n János, alispán.

— **Kegyeltenség.** F. hó 5-én Pumpuj István, faragási lakos, Kovács Balázs udvarfőúr Szombat-falván ez oda beillott szekerek egyikéről egy dar-ab erdőli láncot ellopott. Némethi Albert szom-batfalvi lakos a mint ezt észrevette, tettest üldö-zőbe vette, a Küküllőn át vezető nagyhidon utól is érte, az eltulajdonított láncot elvéve tőle, addig ütötte, míg a vér megindult testéből. A szeren-csétlen tettesnek ez elég lett volna büntetésül, de nevezett, bősült szomja kielégítése céljából, Balázs udvarára visszavitte és ott ujblói ütlegelés után a kugli egy oszlopához kikötötte. A szeren-csétlen tettes fájdalomában mint a kinzott állat ordított, melyre e népszerűfutott s midőn láták bősültnek e tettét, undorral fordult el mindenki e helyről; úgy látszik az illető még nem eléggé próbált, mert még most sem féli a törvényt.

— **Kaszinó.** Ma d. u. 4 órakor azon lapok, melyek mult vasárnap nem adtak el, árverés alá kerülnek.

— **Parajdi kaszinó estély.** Az uri kaszinónak igen élvezetes estélye volt febr. 15-én, szombaton este. Az estély műsora a következő: 1. Mártini Netti és Mártini Emma kassziszonyok zongorán 4 kére egy igen szép operát adtak elő. 2. Sükei Erzsike és Mártini Miczika népdalokat énekeltek, zongorán kísérte Mártini Netti k. a. 3. Lohengrin Fantasia, opera Wagnertől, zongorán előadta Már-tini Netti k. a. 4. A török basa, vigjáték egy felvonásban, írta Grosz Gizella. A következő sze-reprzással lett előadva: Nagymama (Herepey Klárka), Zoltán (Mártini Miczika), Mili (Sükei Erzsike), Feri (Herepey Arpadka), Török basa (Herepey Iu-ka), Basané (Mártini Ella), Szobalány (Wéber Iduska). 5. Befejzésül egy csinos élőkép, bemutatva a fenti színdarabban szereplők és Wal-lies Klárka közreműködésével. A program min-den egyes pontját zajos taps követte, sőt többet meg is újrázott. Igen nagy elismerést érdemel Mártini Netti k. a., ki oly nagy gonddal és fáradsággal tanította be a kiscikéket szerepeikre, kik közül a legidősebb is alig tan 10 éves; Mártini Emma k. a. pedig az élőkép előállítására körül fáradt igen sokat, a miért szintén őt is elismerés illeti. A program végezével Mártini Netti k. a. a kiscikék mulattatására táncdarabokat játszott zongorán s folyt a tánc igazi lelkesedéssel 11 óráig, a mikor mindenki egy kellemesen töltött est emlékével távozott s azon óhajjal, hogy az ilyen estélyek bár gyakrabban ismétlődjenek (Tárgyhalmaz miatt csak most tehetjük közé Szerk.)

— **Ritka vadász-zsákmány.** Az elmúlt hét fo-lyamán Fancsali Ferenc és Fancsali István ritka szerencsében részesültek, a mennyiben ugyanegy nap a falu erdejében egy nagy farkast és egy gyönyörűen kifejlett pardu-cz-hiuzt ejtettek el; mely utóbbi egész Európában egyike a legritkáb-ban előforduló vadaknak. A szerencsés vadászok mindkét vadallat bórét és koponyáját bemutatták a helybeli szolgabírói hivatalnál, hogy a duvadak elpusztításáért járó jutalomban részesüljenek. A felvett jegyzőkönyv felterjesztett a földmive-lésügyi miniszteriumhoz a jutalom kiutalványo-zásáért.

— **Az élet víz** (értsd pálinka) ivása miatt egy székely atyafi kevésbé mult, hogy orrát nem veszté el. Az eset megesett a következőképen; Kótyagos fővel menvén az utcán, a sulyegyen föntartása meglehetősen nagy földadat volt, meg-bítozott s a karján csüngő éles fejszélre esett, mely orrát ketté hasítá. A szerencsétlent beszállították hűvösre s sebét gyógyítják.

— **Kegyeltenség.** Egy kis állatvédelem elférne egy keddenként a hetivásárok alkalmával. Így az elmúlt kedden, a vár utcában fát hozott egy székely ember s hogy a szegény állat véletlenül balra s nem jobbra ment, agyba-főbe verte az ostor nyelével az állatot s e kegyetlen bánásmódot sokan nézték. Mikor valaki megszólította a hős fér-t, így felele mondván: »Ahajt ő kemő se legyen nagyobb ur másnál.« Jó volna ha a rendőreink az ily vitézeknek megmagyaráznák, hogy nem oda Buda, az állat sincs fából, az is érez, annak is fáj ha ütik.

— **Katona sorozás.** Megkezdődött városunkban is a sorozás, a környék deli székely ifjai jókedvvel állnak elő szüleik s kedveseik bánatára s a koros-márosok örömeire. Szekeren és ki gyalog dudolja a nótát: »Édes anyám csak az a kérésem.« Hiába ilyen a világ sorja, ha adóba nincs különbség kö-zöttünk, legyünk véradóba is egyformák.

— **Társaskör estélye Székely-Keresztúron.** A „Székely-keresztúri jótékony czélú társaskör“ f. hó 5-én este sikerült fillérestélyt tartott. Rende-zők voltak: Arus Albertné, Botos Ágnes k. a. és Bihari Mór. Az estélyt megnyitotta a Trézsike zenekara, ezt követte Pethő Istvánné szavalata, ki Bánkbánt szavalta s szavalata a közönséget valóságos tapsviharra ragadta. Nagy V. Miklósné édesen csengő hangjával két népdalt énekel füvola kíséret mellett, ki a sok tapsot méltán megérdemelte. Ezután Bihari Mór tartott sikerült szelle-mes felolvasást. Szász Irma k. a. nagy drámai ér-zéssel szavalta el „Pókainé“ című költeményt. Végül Blajer Balázs, Viola Miklós, Rátz Lajos és Nagy V. Miklós quartettje annyira áthatotta a közönséget, hogy nem is fillér, hanem dalestélyen képzelte magát. A sikeres estét tánc követte.

— **Világítás Sz. Keresztúron.** Székely-Kereszt-úr város nagyközsége a petroleumvilágítástól me-nekűlni óhajtván, az utcái világításnál a ligroint vezette be, mely a gázzal majdnem egyenlő vilá-got ad. A kitűzött czélt mindenben elérték; a fel-szereléssel, világítással teljesen meg vannak elé-gedve, csak egy hibát észleltek, ez pedig az, hogy a míg a petroleummal világítottak, a lámpák üve-gel tiszták voltak s a világítás gyenge volt, most a világítás erős és a lámpások ablaküvegei any-nyira pizkosak, hogy a fényes világítás alig hat ki rajtuk. Felhívjuk ez irányban a nemes tanács figyelmét.

— **A bikavásár áldozata.** Sz. Keresztúron a márczius 1-én tartott országos bikavásár egy em-ber életébe került, ugyanis: mikor kissolymosi Dankuj Mózes a község szelid természetű tenyész bikáját vezetéken vezette volna haza, a bika Sz.-Keresztúr község végénél megvadult s a ve-zető Dankuj Mózeset megölte.

— **Multság.** Az alsósiménfalvi olvasó- és önképző-kör, igen szép eredménnyel tartotta meg évenként szokásos táncvígálmossal egybekötött dalestélyét, melyen oly nagyszámú közönség vett részt, hogy a dalkör működését Istvánffy Dénes és Elekes Miklós sikerült szavalatát a nagy hőség miatt alig tudta végig hallgatni, csupán — ennek ócazára — Biró Domokos medeséri tanító „Öngyilkos“ monológja ragadta el a szép közön-séget; azonban szegény czigányon ki is töltötte bosszuját, mert a reggeli 6 óra sem volt képes a vig közönséget eloszlatásra bírni. Dacára a nagyon csekély belépti díjnak, 52 frt bevétel volt az egyletnek, melyből tiszta nyereseményül 32 frt ma-radt meg. Felülfizettek: Robonyi Adolf 80 krt, Bálint Dániel 80 krt, Dáné Mózes 40 krt, Maksai Lázárné 30 krt, Holkó József 30 krt, Pál Domokos 30 krt, Orbók Sándor 30 krt, Elekes Dániel 20 krt, Elekes József, Máthé Béla, Vári József, özv. Kozma Elekné, Fekete Dániel, Szász Ferencné, Sándor Domokos, Barabás Béla, Elekes János, László Péterné 10—10 kr. Vajda Antal 5 kr, Vas Lajos 5 kr, miért egyetem nevében fogad-ják nyilvánosan is hálás köszönetemet. S z á s z Ferencz, egyt. elnök. (Tárgyhalmaz miatt, csak most tehetjük közé. Szerk.)

— **Tanító-gyűlés** Udvarhelymegye tanítótes-tületének székelykeresztúri fiókköre február hó 12-én, a székelykeresztúri áll. tanítóképzőben tar-totta meg eredménydus, rendes gyűlést, melyen a ritka szép számmal megjelent kartársak s az összes képezdei tanári kar, élükön Borbély Sámuel igazgatóval, még ünnepélyesebbá tették az ülést. Péter János elnök a millenniumi év s ez évben első gyűlés meleghangú üdvözléte után, a tagokat az új ezredévben még nagyobb, lelkesebb munkára buzdítván, a gyűlést megnyitja, mely után felol-vasztatott a mult gyűlés jegyzőkönyve. Általános elismerést és dicséretet érdemelt Ujvári Mihály,

kép. tanár tanítása »A vakondok«-ról a IV. osztályban, melyből igen ügyesen domborodik ki a régi sablonszerű levelezés, illetve rendszer mellőzésével az ok és okozat szerinti összefüggés alapján származott módszere. Szintén nagy hatást keltett Sándor Domokos kép. tanárnak fájdalmas érzéseket keltő „Emlékszedé», tragikus véget ért Felmeri Mózes kép. tanár felett, valamint Gál Imre kép. tanár nagyszabású és szakszerű értekezlete az elemi rajzoktatásról. miert mindkettő a gyűlés elismeréssel párosult köszönését érdemelte ki, mely után a számadás vizsgálására kiküldött bizottság tette meg jelentését, miből kitűnt, hogy összes bevétel 62 frt 71 kr, kiadás 45 frt 60 kr, pénztári készlet 17 frt 1 kr, cselekvő hátralék 36 frt 30 kr. Jelentések során Belle László egy pár szakmunka bemutatásának megszerzésre ajánlása után jelenti, hogy nagys. Ugron János alispán ur újból 30 koronát ajánlott fel pályamunkákra. A nemes szívű adakozó lelkesen megajánlotta. Indítványok rendén jutott kifejezésre azon általános óhaj, mely szerint a kör minden tagja iskolájában millénárius ünnepélyt rendez, valamint a kör lehetőleg más körök csatlakozásával testületileg fog megjelenni az orsz. kiállításon. Az erre vonatkozó módozatok megállapítása a jövő gyűlés kötelessége leendő. A tisztújítás szintén a jövő gyűlésre marad. Örömmel és kartársi szeretettel fogadták új tagokul Péter József tordátfalvi, Kozma Miklós fiátfalvi, Benczédi Ferencz tarcsafalvi, Dombi Géza, Demeter Mihály körispatai tanítók, Takács Sarolta hidegkuti tanítónő és Németh István siménfalvi unitár. lelkész. Ezek után határozatilag kimondatott, hogy a május 6-án tartandó gyűlés, ünnepi gyűlés fog lenni, melyben való részvételre általában a közörség is fel lesz hívva, mihez képest a tárgysorozat egyelőre következőkép alakult: 1. Elmékedés a millenniumról. Belle László 2. történelmet tanít: Szász Elek. 3. Szaval Miklós György. 4. Duett-énekel Tóth Vilmos, Szász Ferencz, zongorán kíséri Végler Gyula zenetanár. 5. Történelem tanításának módszere és menete Sándor Lajos által. 6. Az orsz. kiállításra testületileg megjelenés módozata. 7. Tisztújítás. Remélhetőleg a képezdei ifjuság énekkara fogja a gyűlést megnyitni és bezárni. — Az érdekes gyűlés végeztével tele fővel és füres gy. vonult az egész tábor közös ebédre, hol az egymástól következő pohárköszöntők miatt csak inni, enni alig lehetett. A buzdó, lelkes tábornak tevékenységén legyen ezután is Isten áldása. Szász Ferencz, egyll. jegyző. (Tárgyhalmaz miatt, csak most tehetjük közzé. Szerk.)

Szerkesztői üzenetek.

— Derzs. Botrány címűt más szavakkal már közöltük, azért azt közölni újra nem lehet.

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Szám: 5240—1896. alispáni. A járási főszolgabírónak és valamennyi községi előjáróságnak. A vármegye hivatalos lapjában idei 3492. szám alatt közzétett rendelettemmel kapcsolatosan tudatom, hogy a t. hó 1-én a szesz a budapesti törvény 50 frtban jegyeztetett és így a vármegye területén szesz hektoliter fokja (a fogyasztási adón kívül) márczius hóban 52 krban áruandó. Székely-Udvarhelyt, 1896. márczius hó 3-án. Ugron János, alispán.

Sz. 2712—1896. alispáni. Felhívás Udvarhely vármegye gazdaközönségéhez. A nemes fűz termelése szép jövedelmet hoz s egyuttal jó mellékkeresetet a kosárfonással foglalkozó népnek. Óhajtanám, ennél fogva vármegyénkben a nemes fűzet meghonosítani, meghonosítván egyuttal vándortanítók alkalmazásával a kosárfonást is, mint házi ipart. Felkérem ennél fogva a megyebeli gazdákat, hogy a mennyiben a nemes fűzrel termelési kísérletet óhajtanának tenni, ezen szándékukról engem értesíteni sziveskedjenek. Megjegyzem, hogy a nemes fűz más gazdasági célra nem alkalmas vizenyős talajon dusan tenyészik. Sz. Udvarhelyt, 1896. február hó 25-én. Ugron, alispán.

Másolat. Magyar kir. belügyminiszter. 10045. szám IV.—a. Udvarhelyvármegye közönségének Székely Udvarhelyen. A múlt évi április hó 6-án tartott bizottsági közgyűlésében 91. szám alatt hozott határozatát, melylyel a községek szervezési szabályrendelete 46. §-ának ama rendelkezését, hogy a községi és körjegyzők a járási főszolgabíró hivatalhoz tett hivatalos utazásaik alkalmazásával napi- és fuvardíjak felszámítására nem jogosítvák megváltoztatta és kimondotta, hogy ily utazások alkalmazásával azok utiköltségeik felszámítására jogosítva vannak. Szent-Királyi Árpád által a vármegye közönsége jelzett közgyűlésében szóval bejelentett felelősségét következtében felülvizsgálat alá vevén, azt tekintettel arra, hogy a vármegye-beli közgyűlés részéről nem felelősséget hozzáadással, hogy az értett felszámításoknak csak hivatalos berendelés, avagy elkerülhetlen

hivatalos utazásuknál van helye és hogy a fenti körülmény az illető járási főszolgabírák részéről az illető uti naplókön minden egyes esetben igazolandó, helyben hagyom.

Mert a felelősséget intézkedés az eddig követett gyakorlatnak megfelel, másfelől a vármegye közönsége felelősséget határozata az összes érdekelt községeknek kézbesítettén, azok részéről az megnyugvással fogadtatott és felelősséssel meg nem támadtatott.

Miről a vármegye közönségét a folyó évi jan. hó 26-án 26654—895. sz. a tett alispáni felterjesztés összes csatolmányainak visszaküldése mellett további szabályszerű eljárás végett ezennel értesitem. Budapest, 1896. évi február hó 12-én A miniszter helyett Széll Ignác s. k., államtitkár.

Udvarhelyvármegye alispánjától Sz. 3836—1896. alisp. Valamennyi község előjáróságának. A m. kir. belügyminiszter urnak 10045. szám alatti rendeletét tudomástétel végett közlöm. Sz.-Udvarhely, 1896. február hó 19-én. Ugron, alispán.

Az erdőőrök fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi szabályai. (Az 1894. évi XII. t. cz. 92. §-ában nyert felhatalmazás alapján kiadta a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg a földművelésügyi m. kir. miniszter 1895. évi 72086. szám alatt.) Az erdőőrök fegyverviselése és fegyverhasználati. 1. §. Az 1879. évi XXXI. t. cz. 17. §-ában megnevezett birtokosok erdeinél alkalmazott s hatóságilag felelősséget minden erdőőr szolgálatadójától egy rövid vadászkezt képező szuronynyal és természetesen színű viselendő börtökkel ellátott könnyű szerkezetű, hátultöltő karabélyt kap, melyet szolgálatában állandóan magánál viselni köteles. Ezen fegyvert, a szolgálatadó tulajdonát képezvén, kímélendő s mindig oly állapotban tartandó, hogy szükség esetén használni lehessen. 2. §. Az idézett törvényszakasz alá nem tartozó magán erdőbirtokosok is elláthatják fölkesztett erdőőreiket a fennebb előírt fegyverrel, az ily erdőőrök azonban a fegyverhasználatra nézve a jelen szabályzatban biztosított jogokkal csak abban az esetben ruházhatók fel, ha eskü letételi bizonyítványuk szerint az erdőőrvány 37. §-a e) pontjában foglalt kötelezettségük s ha a birtokos az illető erdőőrt, az őrzetere bizott erdőterület megjelölésével, a közigazgatási bizottságnak bejelenti. 3. §. A szolgálatot teljesítő erdőőr az előírt fegyver használatára jogosítva van az ellen: 1. a ki őt nyitlan vagy orvul, élete vagy testi épsége ellen irányuló szándékkal megtámadja; 2. ha tetten ért, vagy alapos gyanúval terhelt egyén felfegyverkezve lévén, az előzetes felszólítás daczára magát önként meg nem adja s illetve a nála levő fegyvert vagy más életveszélyt okozható eszközt a felhívás után el nem dobja, vagy esetleg védet helyzetéből előjönni vonakodik; 3. a ki figyelmeztető utasításainak őt szolgálata teljesítésében megtagadandó, tettlegetesen ellenkezgő; 4. a ki, mint többször büntetett kárttevő, előzetes felhívásra az erdőből eltávoznai nem akar. 4. §. A fegyverhasználat joga azonban feltétlenül megszűnik mindazon esetekben, midőn a kárttevő a netalán megkiserlett ellenállás vagy támadás után magát megadja vagy megfutamodik. Általában azokban az esetekben is, midőn a fegyverhez nyulás feltételeinek egyike vagy másika fennforog, az erdőőr fegyverét csak azután használja, miután minden enyhébb eszközök alkalmazása eredménytelen maradt s még akkor is a legnagyobb kíméllettel és csak oly mérvig, a mely a támadás visszaverése vagy az ellenállás legyőzésére elkerülhetetlenül szükséges. A fegyver tehát mindenkor óvatosan használandó, különös figyelemmel arra, hogy az ember élete lehetőleg kíméltesse s szükségtelenül veszélynek ki ne tétesse.

Ehhez képest és a mennyiben azt a viszonyok megengedik, előbb a kevésbé veszélyes fegyver (szurony) használandó, mire nézve határozó befolyással bír még az is, vajjon az ellenszegülő szintén fegyverrel és pedig milyennel, vagy mily nemü testi sértést okozható eszközzel van ellátva. 5. §. Ha a fegyvernek a feet elősorolt esetekben történt alkalmazása folytán az ellenszegülő súlyos testi n egsértése következett be, az illető erdőőr köteles azonnal intézkedni, hogy a megsértett egyén a legközelebb fekvő biztos helyre szállíttassék s a viszonyok által nyújtható ápolásban részesíttessék. Ezen kívül köteles az erdőőr a fegyver használatát, ha az súlyos testi sértést vagy halált okozott, az illetékes közigazgatási bizottsághoz mindenkor haladéknélkül bejelenteni, a löfegyver alkalmazását pedig akkor is, midőn az illető egyén meg nem séült vagy könnyű sebbel a helyszínéről elmenekült. Halál esetén a tényálladék felvétele végett az illetékes járási főszolgabírónál is jelentés tennőd. (Folyt. köv.)

HIRDETÉSEK.

Szám: 55—1896., v. h.

Arverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróságnak 151/896. polg. számú végzése által, székelyudvarhelyi Székely Egyleti Első Takarékpénztárnak, képviselve dr. Kovács Mór ügyvéd által, farkaslaki Albert Zsigmond és társai ellen 140 frt tőke és járuléka iránti ügyben, alperesnél Farkaslaka községben összesen 535 frtra becsült következő javai u. m.: két kazal széna, Hadnagy Dénes beltelke mellett 25 székérral egy sztagba, 135 kalongya buza, két drb pej szőrű kanczala és egy egész vágás vasas kerekű hordó-szeker, ezen ingók Farkaslaka községhezánál 1896. évi április hó 1-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverésben el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamat nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Székely-Udvarhelyt, 1896. február 29-én.

Firó Sándor s. k.
kir. végrehjtó.

Egy szoptató dajka kerestetik.

Czime lap kiadóhivatalában megírdható.

Bibarczfalván az úgostonfalvi

vasuti állomástól egy órára fekvő, vas és szén-savdus két tükörfürdő és négy kád melegfürdővel berendezve, hat vendégszoba, egy lak-szoba és egy konyhával, egy vagy több évre haszonbérbe kiadó, értekezhetni

Dr. Kovács Mórnál,
Székely-Udvarhelyt.

1—3

Magyar Osztály-Sorsjáték.

Az I. osztályu sorsjegyek birtokosai kéretnek sorsjegyeiket, azok értékének lefizetése mellett, II. oszt. sorsjegyekkel márczius 2-án estig becsérlni!

A II. osztály huzása: 1896. márczius 11—14 ig. Főnyeremény: 100.000 korona. 10.000 nyeremény **1 millió 648.000 korona** összegben.

II. oszt. sorsjegyek árai: egész 40 frt, fél 20 frt, tized 4 frt, huszad 2 frt.

A III. osztály huzása: 1896. május 12—28 ig. Főnyeremény legkedvezőbb esetben egy millió korona. További nyeremények: 400.000, 300.000, 200.000, 100.000, 2 á 40.000 kornas i t. 25.007 nyeremény **6 millió 284.000 korona** összegben.

III. osztályu sorsjegyek árai: egész 60 frt, fél 30 frt, tized 6 frt, huszad 3 frt.

Vidéki megrendelők kéretnek a rendelt sorsjegyek árát, 15 kr postadíjt és nyereményjegyzékekért 20 krt előre beküldeni.

Gyertyánffy Jónás fiai

Gyertyánffy Gábor

vaskereskedése Sz.-Udvarhelyt.

(2—3)

könyvkereskedése Sz.-Udvarhelyt.